

יום רביעי, 29 מרץ 2017

מפגש פורום לחימה במזיקים ע"ש אברהם רז- מרץ 2017, דרום השרון

משתתפים: שי אברהמי, יורם פלג, אלי ביוקוראל, אורן ביי - מ.א דרום השרון, שלמה בנק, אורי רצון-מ.א. חוף השרון, אלון בר- המשרד להגנת הסביבה, יואב לוסטיגמן- רשות הטבע והגנים, גיל קיש- איגוד ערים שרון דרומי, אלעד- איגוד ערים שרון צפוני, ברק אריאלי ורונו נוה- עיריית כפר סבא, יאיר שמחון- עיריית רעננה, דרור אפשטיין- רשות ניקוז שרון, יוסי פנחסי- מ.מ כוכב יאיר, מוטי אליהו- רשות ניקוז ירקון, מורדי תאני, איציק- עיריית הוד השרון, יונתן רז ופיליפ רובינזפט- רשות נחל ירקון, אורן תבור ויעל הולנדר- היחידה האזורית לאיכות הסביבה בשרון.

סיכום המפגש:

- שי אברהמי, מנכ"ל מ.א דרום השרון- קיימים מפגעי יתושים קשים בדרום השרון, התלונות הולכות ומתגברות בשנים האחרונות. שיתוף פעולה אזורי בנושא זה חשוב מאוד לכולנו.
- יעל הולנדר, היחידה האזורית לאיכות הסביבה- במרחב העירוני וביישובים מתקיים מגוון של בעלי חיים המשמשים כמדבירים ביולוגיים כגון: קיפודים, עופות דורסים (כז מצוי, שער) וציפורי שיר, עטלפי חרקים ועוד. מינים אלה מספקים לכולנו שירות חשוב מאוד של הדברת מזיקים. ניתן לעודד מינים אלה במרחב הבנוי על ידי הצבת תיבות קינון לעופות או תיבות לעטלפים, תהליך האכלוס של התיבות עשוי לקחת מספר שנים ונדרשת סבלנות. **מצרפת למייל מצגת בנושא זה.**

נושא אחר הוא נחילי דבורים- מומלץ לקרוא ל"מגן דבורים אדום" במקרים של המצאות נחילי דבורים בעיר. המתנדבים יגיעו למקום ויעתיקו את הדבורים למקום בטוח. לפרטים נוספים:

[/https://www.facebook.com/nagendvorimadom](https://www.facebook.com/nagendvorimadom)

סכב עדכונים של הרשויות:

- יורם פלג, דרום השרון- ביישוב מתן יש שפני סלע. בינתיים אין דיווחים על עקיצות מזבוב החול. מבחינת יתושים- המצב קשה מאוד. המים מהמט"ש זורמים באיכות לא טובה. יש תקלות רבות מהרשות הפלסטינית, מזרימים ישירות לנחלים. בנחל סיר, נחל קנה ובכמה תעלות אזוריות כבר יש תלונות על יתושים. בנוסף יש את בעיית קו הביוב ליד מחנה סירקין, יש כוונה להחליף את קו הביוב המייצר מפגעים. בריכת רמת הכובש- אליה מוזרמים עודפים מהמט"ש המזהמים אותה באופן שוטף. קשה לנו מאוד לטפל בבריכה הזאת ואני צופה שגם השנה מפגע היתושים יהיה קשה. חשוב לי לציין שאנחנו מקבלים את השפכים של טירה, טייבה ורשויות

יום רביעי, 29 מרץ 2017

נוספות. הכל זורם אל דרום השרון, זה לא דרום השרון מזרימים. נושא נוסף הוא שריפות. ביישובי המשולש מתרחשות שריפות של פסולת. המשרד להגנה"ס הקים במשולש הדרומי צוות פיקוח על מנת למגר את נושא השריפות.

- אלון בר, המשרד להגנת הסביבה- צריך לבצע בבריכת רמת הכובש הדברות. המשרד החליט שהשנה זו תהיה שנה של אכיפה. אם המקום הזה יהיה כמו שנה שעברה תקבלו התראות, קנסות ותיקי חקירה.
- ברק אריאלי, כפר סבא- הציג מלכודת חדשה ללכידת יתוש הנמר האסיאתי. יש רשויות שקונות רכישה גדולה ומחלקות לתושבים או מוכרות. על מנת למגר את היתוש חשוב לבצע פעולה משולבת של ניטור, מלכודות ובסוף הדברה רק במקרים שחייבים. שילוב של מלכודות עובד היטב. המלכודת עובדת ללא רעלים ומתוחזקת בקלות. תופסות עשרות ומאות יתושים בשבוע. מלכודת עולה כ-100 ש"ח למלכודת עצמה ו160 ש"ח למושכן שבתוך המלכודת אותו יש להחליף אחת ל-5 חודשים. יעילה ברדיוס של 400 מטר.
- פרויקט נוסף שכפר סבא הולכת להיכנס אליו- טיפול הומני במכרסמים במוסדות החינוך. לכידה במלכודת הומנית שלא מזיקה למכרסם ושחרורם בטבע. ללא רעלים. יש מלכודת שתופסת גם 15 עכברים בבת אחת. מלכודות ידידותיות גם לילדים, אם מכניסים את היד לא קורה כלום. יעשה פיילוט במספר מוסדות חינוך בכפר סבא.
- שלמה בנק, חוף השרון- כל שנה מוציאים במועצה מנשרים ליישובים בנושא היתושים. לכל היישובים שולחים מנטר לאיתור מפגעי יתושים. בעניין נמלת האש המועצה מסבסדת הדברה במצי'נג של חצי מהסכום עם התושבים. המועצה סובלת מהזרמת שפכים מאזור התעשייה של נתניה לנחל אודים. רוצה לציין לטובה את איגוד ערים שרון צפוני שעושה עבודה טובה. בעניין חדקונית הדקל המועצה מבצעת טיפול בכל הגינות הציבורי ביישובים.
- יאיר שמחון, רעננה- עושים פרסום, ממשיכים עבודה כרגיל.
- מורדי תאני, הוד השרון- מנסים לעבור להסברה במקום הדברה. מפיצים פרסומים על נמלת האש, יושבים עם תושבים ומסבירים איך לטפל בנמלה. בנושא היתושים מתעסקים בהסברה לייבש מים עומדים. גם אם שולחים מנטר לשטח הוא תמיד מסביר לתושב איך לבצע את הטיפול.
- יונתן רז, רשות נחל ירקון- דרום השרון מזרימים לירקון 23 אלף קוב ביממה משהו שנראה כמו שפכים. האיכות כ"כ גרועה שאחרי שנים שלא הדברנו את הירקון נאלצנו להדביר את הנחל.

מגדל 58, רעננה
09-7714179 | פקס: 09-7711340

היחידה האזורית לאיכות הסביבה בשרון | רעננה | כפר-סבא | הוד-השרון | כוכב-יאיר צור-יגאל | מ.א. דרום השרון | מ.א. חוף השרון

יום רביעי, 29 מרץ 2017

יכולים לשאוב רק 200 קוב למט"ש כפר סבא והרוב נשאר בנחל. בטל בשישים. נחל קנה ונחל ציר עם מפגעי יתושים קשים מאוד. יש לנו קבלן שמבצע ניטור עבורנו. מקווה מאוד שלא נחזור להדברות בירקון, אמנם כרגע ההדברה סלקטיבית בBTI אבל חושש שנאלץ להגיע גם לMLO. ההדברות מתבצעות מתוך סירה. הבאנו מעינות תמסח 70 פרטים של נאוויית כחולה והכנסנו לירקון. דג קטנטן ויעיל בטריפה של זחלי יתושים. מגדלים בכריכה מלאכותית, ומשמם כבר עשינו מספר השבות של הדג לקטע העליון הנקי של הירקון. מקווים שיתרבה שם וגם נכנס למערך היעיל של טריפת זחלי יתושים. הנאוויית בניגוד לגמבוזיה היא טבעית לארצנו ולא מיובאת.

- אלעד כהן, איגוד ערים שרון צפוני: מציע שיעבירו דגי נאוויית מגרעין הרבייה בירקון לנחלים שלהם.
- דרור אפשטיין, רשות ניקוז שרון: בנחל אלכסנדר במשך שנים היו מרססים את החלק התחתון של הגדה בנקודות בהן היה זיהום קבוע על מנת להיכנס לנחל. הריסוס לאורך שנים גרם לכך שהדופן של הנחל התחתרה ונוצר עומס ריסוסים בנחל. השנה נעצור את הריסוסים בנחל. נעשה הדברה בשוטף רק בBTI ויבוצע אך ורק לפי ניטור. נפסיק את השימוש בMLO. במקביל, נשתול צמחייה לשיקום הגדות.

• **אלון בר, המשרד להגנת הסביבה:**

מציג את פרויקט נחל שורק, איגוד ערים אשדוד חבל יבנה:

קצת על הנחל: בנחל קיימים בעיקר יתושי קולקס. מבנה הנחל – הגדה הימנית חושפה מצמחיה על מנת שיוכלו לרדת לטפל ביתושים. ריסוס הגדות פוגע במורפולוגיה של הנחל ובמגוון הביולוגי. מטרת הפיילוט בנחל- לראות אם האיגוד יכול לטפל במפגע היתושים בנחל רק ע"י BTI. במהלך הניסוי ביצעו כיסוח מדלג (לא מכסחים את כל הגדה אלא מייצרים פתחים כל כמה מטרים כדי לאפשר ירידה לנחל וביצוע הדברה). לכיסוח המדלג יתרונות רבים: מסייע בייצוב הנחל ומונע סחף, מפחית כמויות גזם שנוצרות במהלך הכיסוח, מצמצם פגיעה בקינון הציפורים. בשנת הפיילוט הראשונה- כיסוח עם מכסחת זרוע. בשנת הפיילוט השנייה- כיסוח החלונות התבצע עם חרמשים מוטורים. היתרון של החרמש- כלי זול ומאפשר להגיע בלי בעיה לקו המים, יחסית קל לתפעול.

יום רביעי, 29 מרץ 2017

בערך כל חודשיים צריך לבצע תיחזוק של החלונות.

בחלונות שפכו במרוכז BTI ונתנו לחומר לזרום במורד הנחל.

כדי לבדוק את ההצלחה- ביצעו ניטורים באופן שוטף, ניטור הידרו ביולוגי של המים, בחינה של תלונות תושבים מהאזור. שלושת המדדים הצביעו על הצלחת הפיילוט ויכולתו למנוע מטרדי יתושים.

הטמיעו את תוצרי הפיילוט במכרז האיגוד לביצוע הדברת עשבייה ויתושים ויישום השינויים בתוכנית העבודה בכל מרחב הנחל עליו אחראי האיגוד.

אלון מציע לנטוע בחלונות של הנחל עצים ואז צמחיה לא גדלה בחלקים האלה וגם מקבלים הצללה. בנוסף, מגדיל את המורכבות המבנית של הנחל ותורם למגוון ביולוגי ונותן צל למטיילים.

לגבי שאלה שעלתה על עמידות היתושים לBTI בשימוש בחומר לאורך זמן, אלון משיב כי אין עדות בעולם לפיתוח עמידות לחומר הזה. החומר גורם לקטילה פיסית מכנית של הזחל.

מציע שאם הBTI עובד טוב אז יש לעבור להשתמש בו באופן מוחלט.

יונתן רז מציע- להכניס אבנים גדולות שמסיטות קצת את זרימת המים לכל הכיוונים וזה מפזר טוב את הBTI. אפשר גם ללכת עם מרסס גב ולרסס BTI לכל מיני מקומות קטנים.

התייחסות של אלון לדברי הפורום-

שפני סלע- מוגבלים בהתפשטות שלהם לאזורים של מסלעות. באזורנו בעיקר בשומרון.

למניעה מפנים סלעים או מרסקים אותם. נכון לעכשיו באף אחד מהיישובים בקבוצה הזאת אין מקרים של לשמניה. הרבה מסלעות נוצרו בגלל קבלני עבודות שלא מפנים את הסלעים באזורים שהם עובדים. לכן צריך קודם כל להקפיד על כך שקבלנים לא יגלגלו סלעים וידחפו אותם.

יורם מספר שבחלק מהמסלעות שמו רשת ובטון כדי שהשפנים לא יכנסו. אלון טוען שהשפנים מצליחים להיכנס מתחת. **יצאו הנחיות בנושא הזה בקרוב. יופיע באתר המשרד להגנת הסביבה.**

נמלת האש- הנמלה מתפשטת לאט לאט בד"כ. מאוד חשוב לעכב כמה שניתן את ההתפשטות. יודעים שהמקור העיקרי למוקדים חדשים הוא משתלות. חשוב לבצע פיקוח על משתלות. לתת להם הנחיות להדברה. לא למכור שתילים מאותה משתלה.

נגיף הזיקה- בשנה שעברה היתה הפצה גדולה של הזיקה בהרבה מדינות. כלל עולמית יש האטה בהתפרצות של הזיקה. אבל עדיין המחלה יכולה להגיע גם לכאן. חשוב כמה שניתן לפעול

מגדל 58, רעננה
09-7714179 | פקס: 09-7711340

היחידה האזורית לאיכות הסביבה בשרון | רעננה | כפר-סבא | הוד-השרון | כוכב-איר צור-יגאל | מ.א. דרום השרון | מ.א. חוף השרון

יום רביעי, 29 מרץ 2017

בשביל להקטין את האוכלוסיות של הטיגריס האסיאני.

נושא הביובים - מציע להיות בקשר עם ירון מהמחוז והמשטרה הירוקה כדי לטפל בבויב, כי אח"כ זה הופך למטרד יתושים.

שלולית רמת הכובש - אלון מציע שאיגוד ערים שרון צפוני שייש לו ניסיון רב לפתור בעיות מורכבות יסייע בעניין או ייעץ לדרום השרון כיצד לפעול, תמורת תשלום מאיגוד ערים דרומי. אלעד אומר שיכול לעזור. **סוכם כי יורם, גיל ואלעד יתאמו סיור בשלולית בהקדם.**

חשוב לזכור - כל רשות אחראית על החלק המוניציפלי שלה. גם אם ההזרמה מתבצעת מרשות אחרת. בהרבה מקרים אפשר להגיע להבנות ולסגור עם הרשות השכנה על כיסוי הוצאות כפי שהיה במודיעין ומודיעין עלית.

נחל ציר ונחל קנה - שני נחלים שיצרו לנו המון בעיות בשנים האחרונות. המצב שם לא פשוט. הרבה יותר מסובך מהשלולית של רמת הכובש. קורה בגלל תקלות בקו של חבלה ועוד מפגעים. בויב זורם בנחלים, יש סחף של זחלים וגלמים שפשוט שטים בנחל. צריך לבחון אפשרות לבצע עיכוב וויסות של הזרימה כמו שעושים בנחל תאנים (סכר) ומדבירים את היתושים שם. **יורם אומר שיפנה לזאביק לנדאו על מנת לבדוק אופציה כזאת.**

רשמה: יעל הולנדר

מגדל 58, רעננה
09-7711340 | 09-7714179

היחידה האזורית לאיכות הסביבה בשרון | כוכב-יאיר צור-יגאל | מ.א. דרום השרון | מ.א. חוף השרון
רעננה | כפר-סבא | הוד-השרון

